

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหมบ้านสะฝ่าย เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาภูมิปัญญาการทอผ้าไหมบ้านสะฝ่าย เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การกำหนดแนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม

ระยะที่ 1 ศึกษาภูมิปัญญาการทอผ้าไหม บ้านสะฝ่าย เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ สตรีที่ทอผ้าไหม บ้านสะฝ่าย เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว จำนวน 858 คน (ไพบูลย์ สีสุราชม, 2561, น. 5)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีที่ทอผ้าไหม บ้านสะฝ่าย เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว จำนวน 265 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ที่มีความคลาดเคลื่อนทางสถิติเท่ากับ 0.05 (ระดับความเชื่อมั่น 95 %) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการกำหนดตามตาราง

ประชากรให้ครบ 265 คน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด (อ้างถึงใน ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.1 การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 นำข้อมูลมาสร้างกรอบโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม และสร้างข้อคำถาม โดยมีลักษณะแบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถาม เป็นแบบปลายปิดที่สอบถามเพื่อต้องการคำตอบเฉพาะเจาะจงมีตัวเลือกให้ตอบและมีคำตอบสุดท้ายไว้ให้กรอกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบจากตัวเลือกเกี่ยวกับอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม บ้านสะพ่าย จำนวน 54 ข้อ

ตอนที่ 3 บทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม บ้านสะพ่าย จำนวน 43 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า(Rating Scale) มี 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

2.1.2 นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้อง และเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.1.3 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

2.1.3.1 นางสุมาลี ศรีพรหมราษฎร์ ผู้ก่อตั้งและหัวหน้าสหกรณ์ตำแผ่น
เจ้าของธุรกิจผ้าไหม บ้านสะฝ่าย ประสบการณ์การทอผ้าไหมลาว 40 ปี เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.1.3.2 นาง ชันทอง วงฐาวร ผู้ก่อตั้งและหัวหน้ากลุ่มหัตถกรรมทอผ้า
ไหม บ้านสะฝ่าย เจ้าของร้านจำหน่ายผ้าไหมของกลุ่มตำแผ่น ประสบการณ์การทอผ้าไหมลาว 20 ปี
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.1.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุปิยา ทาปทา อาจารย์ประจำ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการ
วัดผลประเมินผล

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
(Validity) โดยกำหนดให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.1.3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่า IOC
พบว่าข้อความมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 แสดงว่าข้อความมีความสอดคล้องทุกองค์ประกอบ
ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.3.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับสตรีทอผ้าไหมบ้าน
ดอนโค เมืองชะนะสมบูน ซึ่งทอผ้าชิ้นลาว เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เมื่อวันที่ 8
มกราคม 2561 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1961) ได้ค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 แสดงว่าแบบสอบถามสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ยื่นหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยถึงผู้ใหญ่ บ้านสะฝ่าย เมืองชะ
นะสมบูน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2561 เพื่อขอ
อนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัย 2 คน เมื่อวันที่ 7 –
16 มีนาคม 2561 แจกแบบสอบถาม จำนวน 265 ชุด ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลและวิธีการ
ตอบแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม เก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนที่แจก
ไป 265 ฉบับคิดเป็น 100 %

3.3 สัมภาษณ์ผู้รู้ด้านการทอผ้าไหม นายบ้าน สตรีทอผ้า ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่ม หัตถกรรมทอผ้าไหม ประธานสตรีและสตรีในบ้านสะผ่าย เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ระหว่าง 19-20 มีนาคม 2561

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมจากภาคสนาม มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของ ข้อมูล กำหนดรหัสข้อมูล (Coding) บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์และประมวลผล

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) แปลความหมายของค่าคะแนนค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2550)

4.51– 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51– 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

1.51– 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1.00 –1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกลุ่มเนื้อหา วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเลือกเนื้อหาที่มีการปรากฏซ้ำมากที่สุดมาใช้ยืนยันผลการวิจัย

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.4.1 สูตรการหาค่าร้อยละใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 101)

$$P = \frac{f \times 100}{N} \quad (3-1)$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

4.4.2 สูตรการหาค่าเฉลี่ยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N} \quad (3-2)$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum xf$	แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณ คะแนน
	N	แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด

4.4.3 สูตรการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 108)

$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}} \quad (3-3)$$

เมื่อ	S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน จำนวนคู่ทั้งหมด
	X	แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
	$\sum fx^2$	แทน ผลระหว่างความถี่ของประชากรกับกำลังของน้ำหนัก ระดับคะแนนแต่ละตัว

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับการทอผ้าไหมของบ้าน สะฝ้าย ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method) จากผู้ที่สนใจและเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมจนถึงสุดการวิจัยระยะที่ 2 จำนวน 20 คนประกอบด้วย

1.1 สตรีทอผ้าไหม ได้แก่ ประชาชนชาวบ้านด้านผ้าไหม ผู้นำสตรีกลุ่มหัตถกรรม ประธานสตรี และช่างทอผ้า บ้านสะฝ้าย จำนวน 15 คน

1.2 กรรมการหมู่บ้าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน และตัวแทนกรรมการ 4 กลุ่มหมู่บ้าน จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การประชุมกลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์

3. การกำหนดแนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม บ้านสะพ่าย

3.1 ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 มากำหนดกรอบโครงสร้างของแนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม ร่างแนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2 ประชุมกลุ่ม (Focus Group) ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน โดยประชุมกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสตรีทอผ้าไหม และกลุ่มกรรมการหมู่บ้าน นำผลการประชุมกลุ่มเข้าสู่การประชุมใหญ่ เพื่อวิพากษ์แนวทางส่งเสริมบทบาทสตรีในการสืบทอดอาชีพการทอผ้าไหม บ้านสะพ่าย ที่ผู้วิจัยร่างขึ้น สรุปผล และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ